

Bartosz Bartniczak

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

UDZIELANIE WSPARCIA NA CELE HORYZONTALNE W POLSCE W ŚWIETLE REFORMY SYSTEMU UDZIELANIA POMOCY PUBLICZNEJ

Streszczenie: W 2005 r. Komisja Europejska rozpoczęła prace nad reformą systemu udzielania pomocy publicznej w Unii Europejskiej. Dokumentem, który wskazuje główne kierunki reform, jest „Mapa drogowa” reformy systemu udzielania pomocy publicznej. Głównym kierunkiem tych reform jest udzielanie mniejszej ilości, a także lepszej pomocy publicznej. Tym lepszym rodzajem jest właśnie wsparcie horyzontalne. W artykule przeprowadzono także analizę wsparcia udzielonego w Polsce w latach 2004-2007. Wskazano, które z kierunków wsparcia horyzontalnego było traktowane priorytetowo. Wartość udzielonego wsparcia zaprezentowana została także z podziałem na poszczególne kategorie.

Słowa kluczowe: pomoc publiczna, wsparcie horyzontalne, reforma systemu udzielania pomocy publicznej

1. Wstęp

Problematyka udzielania pomocy publicznej zajmuje ważne miejsce w nauce o finansach. Pomimo tego nie ma jednej, powszechnie obowiązującej definicji pomocy publicznej. Można ją bowiem definiować jako korzyść finansową o charakterze nieekwiwalentnym, przyznaną podmiotom gospodarczym przez rząd lub jego agendę, zniekształcającą konkurencję w handlu lub grożącą jej zniekształceniem [1, s. 278]. Często uważa się, że pomocą publiczną jest wyłącznie taka korzyść finansowa, której skutkiem (następstwem) jest naruszenie lub groźba naruszenia konkurencji poprzez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorców lub produkcji niektórych towarów. Cechą konstytutywną pomocy publicznej jest zatem jej wybiórczy charakter: jest ona bowiem udzielana tylko wybranym, spełniającym ustawowe kryteria podmiotom [2, s. 5].

W 2005 r. Komisja Europejska opublikowała plan działań w zakresie pomocy państwa zatytułowany *Gorzej i lepiej ukierunkowana pomoc państwa: mapa drogowa reformy pomocy państwa na lata 2005-2009* [3]. Dokument ten stanowił podstawę kompleksowej reformy systemu udzielania pomocy publicznej w Unii Europej-

skiej. Jedną z przesłanek przeprowadzenia reformy była konieczność reorientacji kierunków udzielanego wsparcia na cele horyzontalne. Rada Europejska na szczycie w marcu 2005 r. wezwała państwa członkowskie do ograniczenia ogólnego poziomu pomocy państwa z jednoczesnym przesunięciem pomocy w stronę wsparcia pewnych celów horyzontalnych, ponieważ pomoc horyzontalna co do zasady dostępna jest we wszystkich sektorach [3, s. 6]. Ukierunkowanie wsparcia na innowację oraz badania i rozwój ma na celu umocnienie społeczeństwa opartego na wiedzy. Priorytetowo będą traktowane także: promowanie transgranicznej współpracy w dziedzinie badań i rozwoju, partnerstwo publiczno-prywatne na rzecz badań, rozpowszechnianie wyników badań i ważnych projektów badawczych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania europejskiego. Pomoc państwa ma stanowić zachętę do zwiększenia inwestycji w obszarze badań i rozwoju. Zasady dotyczące udzielania wsparcia w formie kapitału podwyższonego ryzyka mają tworzyć warunki do rozwoju przedsiębiorczości. Stymulowanie inwestycji poprzez kapitał podwyższonego ryzyka ma ułatwić szybsze powstawanie nowych przedsiębiorstw. W przypadku pomocy publicznej kierowanej na wsparcie kapitału ludzkiego pomoc ta ma się przyczyniać do stworzenia wykwalifikowanej, przeszkolonej i potrafiącej przystosowywać się do nowych warunków siły roboczej. Wsparcie usprawiedliwione jest także w przypadku konieczności zaoferowania pracodawcom odpowiednich zachęt do zatrudniania większej liczby pracowników, szczególnie tych mających trudności w wejściu i utrzymaniu się na rynku pracy, oraz do organizowania odpowiednich szkoleń dla pracowników. Równie ważną kwestią jest udzielanie wsparcia na ochronę środowiska, ponieważ może ona stanowić źródło przewagi konkurencyjnej dla Europy, poprzez tworzenie szans w zakresie innowacji, nowych rynków i większej konkurencyjności dzięki efektywności zasobów i inwestycji.

Rząd Polski w odpowiedzi na opublikowany projekt reformy pomocy publicznej [8] wskazał na konieczność rozwoju różnego rodzaju instrumentów przyczyniających się do rozwoju przedsiębiorczości, a nie tylko kapitału podwyższonego ryzyka. Takimi instrumentami mogą być np. pożyczki czy też poręczenia udzielane mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom. Wskazano, że są to bardziej tradycyjne i bardziej powszechnie stosowane instrumenty w nowych państwach członkowskich. Jednocześnie pozwalają one w większym stopniu niż kapitał podwyższonego ryzyka wspierać przedsiębiorstwa działające w branżach nieinnowacyjnych. Strona polska zwróciła także uwagę na problematykę udzielania wsparcia restrukturyzacyjnego. Stwierdzono, że zasadne byłoby powiązanie niedoskonałości rynkowych z uznaniem działań restrukturyzacyjnych jako przesłanek dopuszczających pomoc publiczną. Udzielanie pomocy restrukturyzacyjnej, choć stopniowo ograniczane i wygaszane, będzie nadal występować w nowych państwach członkowskich. Zwrócono uwagę, że procesy restrukturyzacyjne na przełomie lat 80. i 90. z sukcesem były przeprowadzone w starych państwach członkowskich, dlatego też powinno to być możliwe w nowych państwach.

W dalszej części opracowania przedstawione zostaną rozważania dotyczące tego, czy kierunki udzielania pomocy publicznej w Polsce spełniają wymogi stawiane przez Komisję Europejską.

2. Analiza pomocy publicznej udzielonej w Polsce w latach 2004-2007

Okres poddany analizie stanowią lata 2004-2007. Rok 2004 był specyficzny w obszarze udzielania pomocy publicznej. Przed wstąpieniem bowiem do Unii Europejskiej wprowadzono wiele rozwiązań prawnych mających na celu poprawę konkurencyjności polskich podmiotów gospodarczych w przededniu członkostwa w Unii Europejskiej. Do przyczyn tak dużej wartości udzielonej w tym roku pomocy publicznej należy również zaliczyć konsekwencje realizacji ustawy o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 oraz restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców [9]. Należy również podkreślić, że większą część pomocy udzielono, reagując na aktualne trudności (np. restrukturyzacja górnictwa lub zwolnienia podatkowe zadłużonych przedsiębiorstw) niż w ramach programów dotyczących przyszłościowych działań gospodarczych [7, s. 10]. Spowodowało to, że w pierwszym pełnym roku członkostwa Polski w Unii Europejskiej ogólna wartość udzielonego wsparcia zmniejszyła się prawie czterokrotnie w porównaniu z rokiem ubiegłym, a w przypadku wyłączenia sektora transportu wartość uległa zmniejszeniu ponaddwukrotnie. Zjawiskiem pozytywnym jest także to, że udział wartości udzielonego wsparcia w PKB po wstąpieniu do Unii Europejskiej ukształtował się na poziomie poniżej 1% (tab. 1).

Tabela 1. Ogólna charakterystyka pomocy publicznej udzielonej w Polsce w latach 2004-2007

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
Ogólna wartość udzielonej pomocy publicznej (mld zł)	16,4	4,8	5,9	6,5
Wartość pomocy z wyłączeniem transportu (mld zł)	8,8	3,6	4,5	4,8
Udział wartości pomocy w PKB (%)	1,9	0,5	0,6	0,6
Udział wartości pomocy w PKB z wyłączeniem transportu (%)	1,0	0,4	0,4	0,4

Źródło: [5, s. 9].

W tabeli 2 przedstawiono podział udzielonego wsparcia na horyzontalne, regionalne i sektorowe. Pomimo znacznego ograniczenia wartości udzielanego wsparcia od 2005 r. zaobserwowano wyraźny wzrost wartości pomocy horyzontalnej. Wartość tego rodzaju wsparcia w 2007 r. w stosunku do 2005 r. uległa zwiększeniu o ponad 70%. Jednocześnie w tym samym okresie zdecydowanie obniżyła się wartość wsparcia sektorowego – o ponad 130%. Można więc stwierdzić, że doszło tutaj zgodnie

z zaleceniami Komisji Europejskiej¹ do przeorientowania udzielanego wsparcia z sektorowego – które w największym stopniu zakłóca konkurencję – na wsparcie horyzontalne mające najmniejszy negatywny wpływ na konkurencję. Pomimo tego, że w Polsce udziela się mniej wsparcia, jest to wsparcie lepsze.

Tabela 2. Przeznaczenie pomocy publicznej udzielonej w Polsce w latach 2004-2007 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
Horyzontalna	4453,1	1821,7	2183,1	3175,7
Sektorowa	2819,0	1048,5	699,8	448,5
Regionalna	854,7	763,6	1558,3	1204,8
Pozostała	682,5	12,4	27,2	18,1
Razem	8809,3	3646,2	4468,4	4847,2

Źródło: [5, s. 12; 6, s. 10-11].

Wśród wsparcia horyzontalnego najwięcej pomocy udzielono na zatrudnienie (por. tab. 3). Na tak dużą wartość wsparcia główny wpływ miały realizowane programy pomocowe. Należy tu przede wszystkim wskazać programy związane z pracami interwencyjnymi, wyposażeniem lub doposażeniem stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawaniem bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej, rekompensatą podwyższonych kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych, zwrotem kosztów przystosowania stanowisk pracy, adaptacji pomieszczeń i urządzeń do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu, tworzeniem nowych miejsc pracy dla osób odchodzących z rolnictwa i osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi. Głównym podmiotem udzielającym wsparcia w zakresie zatrudnienia był Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, który w badanym okresie udzielił ponad 4,4 mld zł pomocy publicznej.

Pomimo dużego ograniczenia po wstąpieniu do Unii Europejskiej na drugim miejscu pod względem wartości udzielonego wsparcia znalazła się pomoc restrukturyzacyjna. W 2004 r. tak znaczna wartość udzielonej pomocy wynikała z realizacji postanowień tzw. ustaw antykryzysowych, łącznie – 3,3 mld zł (w tym 2,8 mld zł na podstawie ustawy o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców [10]) oraz 0,5 mld zł na podstawie ustawy o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy [9]. Natomiast w latach 2006 i 2007 wsparcie to było udzielane głównie w ramach programu pomocowego na restrukturyzację dla przedsiębiorców w trudnej sytuacji ekonomicznej, na podstawie którego w 2006 r. udzielono 3,5 mln zł, a w 2007 r. – 28,6 mln zł, głównie za pośrednictwem urzędów skarbowych [5, s. 28]. Pomoc na restrukturyzację może

¹ Zalecenia te znajdują się w dokumencie konsultacyjnym Komisji Europejskiej [3].

być także udzielana jako pomoc indywidualna po uzyskaniu pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej. W 2005 r. tego rodzaju wsparcia udzielono dwóm spółkom działającym na terenie Polski: Zakładom Górniczym „Trzebieńka” SA – 8,5 mln zł, oraz Hucie Cynku „Miasteczko Śląskie” SA – 4,6 mln zł. W pierwszym przypadku podmiotami udzielającymi wsparcia byli minister gospodarki i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a w drugim prezes Agencji Rozwoju Przemysłu [6, s. 26].

Tabela 3. Wartość udzielonej pomocy horyzontalnej w Polsce z podziałem na poszczególne kategorie w latach 2004-2007 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
Prace badawczo-rozwojowe	114,4	153,1	127,6	168,1
Ochrona środowiska	51,2	31,3	55,5	8,1
Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw	67,5	304,5	322,6	654,8
Pomoc na zatrudnienie	537,7	1230,3	1440,0	2061,4
Szkolenia ogólne	40,4	89,8	210,1	227,8
Pomoc na ratowanie	37,9	4,6	11,3	0,0
Pomoc na restrukturyzację	3597,2	8,5	16,0	38,6
Kapitał podwyższonego ryzyka	–	–	0,0	8,2
Ułatwienie rozwoju niektórych działań lub regionów gospodarczych	–	–	0,0	8,7
Promowanie kultury, nauki i oświaty oraz ochrony dziedzictwa kulturowego	0,9	0,0	–	–
Naprawienie szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia	6,0	0,0	–	–
Razem	4453,1	1821,7	2183,1	3157,7

Źródło: [5, s. 12; 6, s. 10-11].

Wsparcie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw było kolejnym obszarem pomocy horyzontalnej. W 2004 r. największej pomocy na ten cel, w formie dotacji, udzielił prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości – 14,8 mln. Znaczny wzrost wartości tego wsparcia w kolejnych latach wynikał głównie z realizowanych programów pomocowych dotyczących wsparcia w zakresie inwestycji udzielanych małym i średnim przedsiębiorcom mającym siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Program ten był elementem Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw i na jego podstawie udzielono ponad 450 mln zł wsparcia. W ramach natomiast Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006 przygotowano program pomocowy: Pomoc na wspieranie inwestycji w przedsiębiorstwach, na podstawie którego w 2005 r. udzielono 74 mln pomocy. W 2007 r. z pomocy skorzystało 1022 przedsiębiorców.

Przedmiotowa pomoc udzielona była głównie przez prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości – 632 mln zł. Pomoc udzielona była głównie w ramach programu pomocowego – Wsparcie dla przedsiębiorstw dokonujących nowych inwestycji – 578,6 mln zł. Programy wspierania sektora małych i średnich przedsiębiorstw realizują także jednostki samorządu terytorialnego oraz organy skarbowe. Bank Gospodarstwa Krajowego udzielał pomocy indywidualnej dla małych i średnich przedsiębiorstw w formie częściowego umorzenia udzielonego wcześniej tzw. kredytu technologicznego [5, s. 27].

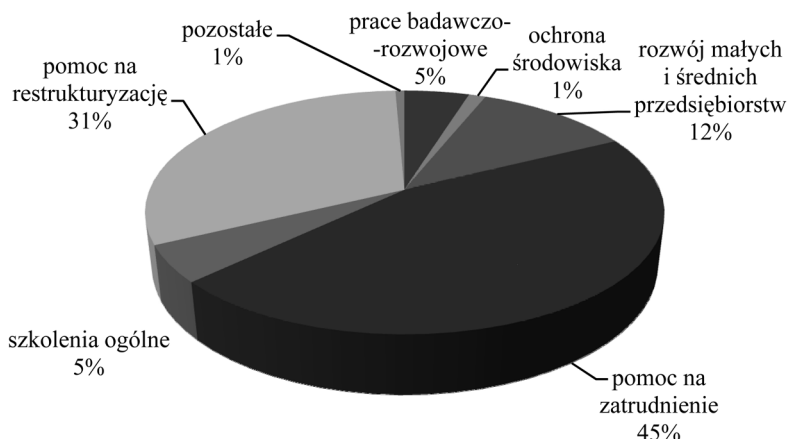
Głównym podmiotem udzielającym wsparcia na prace badawczo-rozwojowe było Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Realizowało ono w latach 2005-2006 program pomocowy na badania i rozwój prowadzone przez przedsiębiorców, na podstawie którego udzielono 280 mln zł wsparcia ponad 520 przedsiębiorcom. W 2007 r. wsparcie było udzielane przede wszystkim na podstawie programu badania przemysłowe i rozwój przedkonkurencyjny. Skorzystało z niego 273 beneficjentów, którym udzielono 178 mln zł wsparcia.

W obszarze ochrony środowiska wsparcia udzielają głównie wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w formie preferencyjnych kredytów i pożyczek oraz umorzenia pożyczek. Pomoc ta była udzielana na podstawie programów pomocowych związanych ze wsparciem inwestycji służących ochronie wód przed zanieczyszczeniem, z dostosowaniem składowisk odpadów do wymagań ochrony środowiska, z redukcją emisji ze źródeł spalania paliw, ze wsparciem technologii zapewniających czystsza i energooszczędną produkcję oraz z oszczędzaniem surowców. Ochronę środowiska wspierają także organy jednostek samorządu terytorialnego, dysponując środkami gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W przypadku wsparcia na szkolenia wartość tego rodzaju pomocy zwiększyła się gwałtownie w latach 2006-2007. Ponad 70% wsparcia udzielone zostało przez Ochotnicze Hufce Pracy. Pomoc udzielana była przede wszystkim w formie refundacji wynagrodzeń wypłacanych pracodawcom szkolącym młodocianych pracowników oraz składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanych wynagrodzeń. Realizowane w obszarze pomocy szkoleniowej programy pomocowe dotyczyły szkolenia dla pracodawców posiadających Fundusz Szkoleniowy, pomocy na szkolenia ogólne młodocianych pracowników, wsparcia lub zapłaty udzielonej projektodawcy lub organizatorowi szkolenia na pokrycie kosztów uczestnictwa w tym szkoleniu przedsiębiorców lub pracowników przez nich delegowanych, szkolenia dla kobiet prowadzących działalność gospodarczą oraz szkolenia dla przedsiębiorców w zakresie elastycznych form zatrudnienia. Ponad 141 mln zł, tj. 25% całego wsparcia, udzielone zostało przez prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach programu stanowiącego element Sektorowego Programu Operacyjnego – Rozwój Zasobów Ludzkich.

W 2007 r. po raz pierwszy udzielono pomocy na ratowanie w postaci tzw. powiększenia funduszu kapitału załączkowego – 8,2 mln zł. Pomoc udzielona została w ramach programu pomocowego realizowanego w ramach poddziałania 1.2.3 „Wsparcie powstawania funduszy kapitału załączkowego typu *seed capital*” Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw. Z pomocy skorzystało 9 przedsiębiorców [5, s. 29].

Strukturę całego udzielonego wsparcia horyzontalnego w badanym okresie przedstawia rys. 1.

Rys. 1. Struktura wsparcia horyzontalnego udzielonego w Polsce w latach 2004-2007

Źródło: [5, s. 12; 6, s. 10-11].

W strukturze tej wyraźnie dominuje wsparcie przekazane na zatrudnienie. Znaczny udział pomocy przekazanej na restrukturyzację wynika z dominującej pozycji tego rodzaju wsparcia w 2004 r. Udział 5-procentowy ma pomoc na szkolenia oraz badania i rozwój. Najmniej optymistycznie wygląda sytuacja w przypadku wsparcia przekazanego na ochronę środowiska, której udział nieznacznie przekroczył 1%.

3. Podsumowanie

Przeprowadzona analiza pozwala na wysunięcie kilku wniosków. Po pierwsze, po wstąpieniu do Unii Europejskiej udało się dokonać redukcji udzielanej w Polsce pomocy publicznej. Pomimo tego ograniczenia zwiększyła się wartość wsparcia horyzontalnego, a więc takiego, które ma na celu wspieranie obszarów działalności mających mniejsze szanse rozwoju w warunkach rynkowych, a korzystnych z punktu widzenia interesów kraju i społeczeństwa. Zdecydowanemu zmniejszeniu uległa wartość przekazanego wsparcia sektorowego, którego celem jest nie podnoszenie konkurencyjności, ale utrzymywanie *status quo*, czyli przede wszystkim zatrudnienia w dużych państwowych firmach. Postulat dotyczący redukcji wartości udziela-

nego wsparcia przy jednoczesnym przeorientowaniu go na cele horyzontalne znalazł się w programie polityki w zakresie pomocy publicznej na lata 2005-2010 przyjętym przez Radę Ministrów w marcu 2005 r. [4, s. 22].

Zdecydowanemu ograniczeniu uległa wartość udzielanego wsparcia restrukturyzacyjnego. Została ona w większym stopniu ukierunkowana na przedsiębiorstwa, które stanęły przed koniecznością restrukturyzacji, ale zdolne są do dalszego samodzielnego funkcjonowania na jednolitym rynku europejskim. Pomoc na restrukturyzację nie powinna bowiem służyć utrzymywaniu nieefektywnych miejsc pracy. Należy jednak zwrócić uwagę, że nie da się przeprowadzać restrukturyzacji bez efektywnego wykorzystania pomocy publicznej. Skuteczne przeprowadzanie procesów restrukturyzacyjnych przyczynia się do sukcesywnego zmniejszenia jej kosztów oraz zwiększenia przychodów do budżetu w wyniku przywrócenia sprawności ekonomicznej restrukturyzowanym podmiotom.

Kolejną kwestią, na którą należy zwrócić uwagę, jest wartość wsparcia udzielanego małym i średnim przedsiębiorcom. Udzielanie pomocy w tym obszarze skorelowane zostało z udzielaniem wsparcia z programów pomocowych Unii Europejskiej, co wpłynęło na zwiększenie całości środków finansowych kierowanych do tego sektora.

Ważnym kierunkiem udzielania pomocy publicznej było wsparcie przekazywane na badania i rozwój. Dofinansowanie badań przemysłowych i badań przedkonkurencyjnych przez przedsiębiorstwa lub grupy przedsiębiorstw we współpracy z instytucjami prowadzącymi działalność naukowo-badawczą oraz budowa, modernizacja i wyposażenie laboratoriów świadczących specjalistyczne usługi dla przedsiębiorców wpływają w zdecydowany sposób na podniesienie konkurencyjności polskich przedsiębiorców.

Niepokojąca natomiast może być stosunkowo mała wartość wsparcia przekazywanego na ochronę środowiska. Wsparcie udzielane w tym obszarze powinno się przyczyniać podejmowania przez przedsiębiorców inwestycji proekologicznych. Udzielanie takiego wsparcia będzie niezgodne z zasadą „zanieczyszczający płaci”, jednak wydaje się, że krótkotrwałe naruszenie tej zasady przyniesienie większe korzyści niż sztywne trzymanie się jej.

Znikome znaczenie ma także pomoc udzielana na ratowanie, czyli pomoc w formie kapitałów podwyższonego ryzyka. Pomoc kierowana do rozpoczynających działalność małych i średnich przedsiębiorców, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorstw innowacyjnych czy też prowadzących działalność badawczą, powinna ulec zawieszeniu. Umożliwienie podmiotom, które mają duże trudności w dostępie do kapitału, uzyskania wsparcia doprowadzi do rozwoju tego sektora, a co za tym idzie, do wzrostu aktywności gospodarczej.

Zgodnie ze wspomnianym już programem polityki w zakresie pomocy publicznej celami szczegółowymi przewidzianymi do realizacji na lata 2005-2010 jest koncentracja pomocy publicznej na prorozwojowych kierunkach oraz poprawa skuteczności i efektywności udzielania pomocy publicznej [4, s. 26]. Przeprowadzona analiza pozwala na stwierdzenie, że udzielana pomoc publiczna w dużej mierze koncentruje

się na wsparciu celów prorozwojowych. Jednakże zwiększeniu w dalszym ciągu powinna ulegać pomoc przekazywana małym i średnim przedsiębiorcom, na badania i rozwój czy też ochronę środowiska. Skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia uległa znacznej poprawie po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Koncentracja udzielanego wsparcia na celach horyzontalnych, kosztem wsparcia sektorowego, spowodowała zdecydowaną poprawę efektywności udzielanej pomocy publicznej.

Nie można zapominać także o bieżącej sytuacji, w której znalazła się światowa gospodarka. Przedsiębiorcy wywierają coraz większą presję na rządy w celu udzielania im wsparcia. Jeśli pomoc publiczna zostanie dobrze ukierunkowana, może stać się bodźcem do wzrostu gospodarczego oraz wzrostu zatrudnienia.

Literatura

- [1] Górka K., Poskrobko B., Radecki W., *Ochrona środowiska, problemy społeczne, ekonomiczne i prawne*, PWE, Warszawa 1998.
- [2] Lipiec L., *Komentarz do ustawy z dnia 27 lica 2002 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowania pomocy publicznej dla przedsiębiorców*, <http://lex.ae.wroc.pl/cgi-bin/genhtml?id=43d8c74045bd&comm=txtK&nr=201330727> (pobrano 18.02.2004).
- [3] *Plan działań w zakresie pomocy państwa. Gorzej i lepiej ukierunkowana pomoc państwa: mapa drogowa reformy pomocy państwa na lata 2005-2009*, Bruksela 7.06.2005, COM (2005) 107.
- [4] *Program polityki w zakresie pomocy publicznej na lata 2005-2010*, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, <http://www.mg.gov.pl/NR/rdonlyres/9BF49231-6593-4E62-8094-6046FD28F88B/9724/ProgramPomocyPubl4.pdf>.
- [5] *Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2007 roku*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa 2008.
- [6] *Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2005 roku*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa 2006.
- [7] *Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2001 roku*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa 2002.
- [8] Stanowisko Rządu Polskiego w sprawie *Plan działań w zakresie pomocy państwa. Gorzej i lepiej ukierunkowana pomoc państwa: mapa drogowa reformy pomocy państwa na lata 2005-2009*.
- [9] Ustawa z 30 października 2002 r. o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy, DzU z 2002 r. nr 213, poz. 1800.
- [10] Ustawa z 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców, DzU z 2002 r. nr 155, poz.1287.

GRANTING HORIZONTAL STATE AID IN POLAND IN THE LIGHT OF REFORM OF GRANTING STATE AID

Summary: In 2005 European Commission started reform of granting state aid in the European Union. Documents called Road Map for State Aid Reform showed the main aim of this reform – granting less but better state aid. Horizontal aid is a type of better aid. This article presents an analysis of granted state aid between 2004 and 2007 in Poland. It shows which kinds of horizontal state aid are preferred in granting state aid. The value of granted aid was assessed according to categories.